

ODBORNÁ ZPŮSOBILOST V ELEKTROTECHNICE

dle nařízení vlády č. 194/2022 Sb. – platné od 1. 7. 2022

Vážení obchodní partneři,

v tomto dokumentu uvádíme nejdůležitější informace, které souvisí se školením a zkouškou pro získání odborné způsobilosti v elektrotechnice. Uvádíme zde krátké citace z nového vládního nařízení a k tomu náš komentář, kterým se snažíme provést jednoduché objasnění daných předpisů tak, aby tyto nové předpisy byly pro každého zcela srozumitelné a jasné. Současně zde odpovídáme na nejčastější dotazy, které jsme od vás v poslední době obdrželi. V závěru pak naleznete stanovisko, jak bude školení u nás od nyní probíhat. **Byť se může zdát, že informací je zbytečně mnoho, vše, co zde uvádíme, považujeme za důležité. Prosím, věnujte proto pozornost následujícímu sdělení.**

NEDODRŽENÍ NÍŽE STANOVENÝCH ZÁSAD ZNAMENÁ PORUŠENÍ ZÁKONA!!!

Vyhláška č. 50/1978 Sb., o odborné způsobilosti v elektrotechnice, tak jak ji známe, byla zrušena ke dni 1. 7. 2022. Všechny certifikáty, které byly vydané před datem zrušení, mají standardní délku platnosti 3 roky. Nové oprávnění, které se bude od nyní vydávat, bude vystaveno podle nového právního předpisu. Tím je nařízení vlády č. 194/2022 Sb., jež je prováděcím předpisem pro §19 zákona č. 250/2021 Sb., který nabyl na účinnosti spolu s tímto nařízením, dne 1. 7. 2022.

Výjimky vydané organizací TIČR, které umožňovaly získat odbornou způsobilost bez elektrotechnického vzdělání, nebudou mít od nyní platnost. Tyto výjimky se vztahovaly k odborné způsobilosti podle vyhlášky č. 50/1978 Sb., jak ovšem píšeme výše, tato vyhláška byla zrušena. Vydá-li vám TIČR výjimku novou, teprve pak můžete získat odbornou způsobilost podle nového právního předpisu.

§ 19 zákona č. 250/2021 Sb. je nejdůležitější předpis, který stanovuje nové podmínky pro získání odborné způsobilosti v elektrotechnice. Zákon hovoří o osobách poučených, osobách znalých pro samostatnou činnost a osobách znalých pro řízení činnosti. Uvádí se zde podmínky pro získání této odborné způsobilosti a je zde i stanovena délka platnosti – **platnost získané odborné způsobilosti v elektrotechnice je stanovena maximálně po dobu tří let od data absolvování zkoušky.**

Nařízení vlády č. 194/2022 Sb., o požadavcích na odbornou způsobilost k výkonu činnosti na elektrických zařízeních a na odbornou způsobilost v elektrotechnice – tento nový právní předpis mimo jiné stanovuje znění nových paragrafů a také konkrétní podmínky a požadavky na rozsah a četnost školení a zkoušek z odborné způsobilosti. Tento právní předpis plně nahrazuje zrušenou vyhlášku č. 50/1978 Sb.

Jaké jsou rozdíly v paragrafech ve srovnání se zrušenou vyhláškou č. 50?

Černý, tučně zvýrazněný text znamená, že paragraf je platný v souladu s novým vládním nařízením č. 194/2022 Sb.

- § 3** – osoba seznámená – **zrušeno**. Zůstává však zmínka v odstavci 1, §19, zákona č. 250/2021 Sb., uvádí se tzv. osoba školená (seznámená), která bude školená zaměstnavatelem podle jiného právního předpisu – tím je §103 zákoníku práce.
- § 4** – **osoba poučená** (paragraf pro takzvané „ne-elektrikáře“, kteří pracují na elektrických zařízeních bez napětí a v jejich blízkosti)
- § 5** – dříve takzvané „absolventský paragraf“ – **zrušeno**
- § 6** – **osoba znalá pro samostatnou činnost („elektrotechnik“)**
- § 7** – **osoba znalá pro řízení činnosti („vedoucí elektrotechnik“)** – dříve známý jako § 8 – Pracovníci pro řízení činnosti prováděné dodavatelským způsobem a pracovníci pro řízení provozu. Starý §8 se spojil se starým

§10 (projektant), díky čemuž pracovník certifikovaný podle nového § 7 může vykonávat veškeré činnosti, které může vykonávat elektrotechnik, dále pak řízení činností, řízení provozu a projektování vyhrazených elektrických zařízení, které není předmětem autorizace podle jiného právního předpisu – tím je zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů.

§ 8 – dnes jako revizní technik (dříve § 9), certifikuje pouze TIČR

§ 10 – projektant – **zrušeno** (projektování vyhrazených elektrických zařízení, které není předmětem autorizace podle zákona č. 360/1992 Sb. lze provádět s platným § 7, podle nového vládního nařízení.)

Podrobnější vysvětlení jednotlivých paragrafů uvádíme v odstavcích níže!!!

DŮLEŽITÉ INFORMACE PRO ELEKTRIKÁŘE A JEJICH ZAMĚSTNAVATELE:

- Pro elektrotechniky s dosaženým vzděláním v oboru elektro, kteří chtějí i nadále vykonávat svoji činnost, platí, že musí mít v platnosti § 6 nebo § 7 podle nového vládního nařízení č. 194/2022 Sb. a podle zákona č. 250/2021 Sb. (viz § 19).
- Pracovníci vykonávající činnost projektování vyhrazených elektrických zařízení, které není předmětem autorizace podle zák. č. 360/1992 Sb., dále vedoucí pracovníci nebo pracovníci provádějící dodavatelskou činnost musí mít v platnosti § 7.
- Každá společnost zaměstnávající elektrotechniky nebo skupinu elektrotechniků musí zajistit minimálně jednomu elektrotechnikovi odbornou způsobilost podle § 7 – takovýto pracovník pak nese nejvyšší stupeň zodpovědnosti ve firmě v rámci dané činnosti.
- Zaměstnává-li společnost více elektrotechniků, které pak dále člení do více různých pracovních skupin, měla by každá pracovní skupina mít minimálně jednoho pracovníka s platným § 7.
- Řadovému elektrotechnikovi ve firmě, jenž má nad sebou vedoucího pracovníka, stačí pouze § 6.

NEDODRŽENÍ TĚCHTO ZÁSAD, VYPLÝVAJÍCÍCH Z NOVÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ, MŮŽE MÍT ZA NÁSLEDEK UDĚLENÍ VYSOKÝCH SANKCÍ, UVALENÝCH STÁTNÍ KONTROLOU (konkrétně Oblastním inspektorátem práce v případě preventivních kontrol, případně škodních událostí nebo pracovních úrazů). MĚJTE NA PAMĚTI, ŽE NEDODRŽENÍ TĚCHTO ZÁSAD V PRAXI ZNAMENÁ PORUŠENÍ ZÁKONA!!!

Kromě výběru správného paragrafu pro dosažení požadované odborné způsobilosti pro výkon činností v elektrotechnice, se dále stanovuje, zda daný pracovník bude vykonávat činnost na elektrických zařízeních s omezením:

- Do 1000 V střídavého napětí nebo 1500 V stejnosměrného napětí, nebo
- bez omezení napětí a

dle příslušného druhu zařízení, jde-li o zařízení v objektech bez nebezpečí výbuchu, nebo s nebezpečím výbuchu.

Naše školicí středisko dále vystavuje **oprávnění pro práci na hromosvodech** automaticky v rámci jedné zkoušky, a to bez poplatku.

Následuje výběr příslušného paragrafu:

§ 6 – „Elektrotechnik“ (dle nařízení vl. č. 194/22 Sb.)

Elektrotechnik je osoba s odbornou kvalifikací, která po zaškolení složila zkoušku z odborné způsobilosti k výkonu činností v elektrotechnice ve stanoveném rozsahu.

Minimální požadovaná odborná praxe není jasně stanovena, což znamená, že oprávnění může získat i absolvent v oboru. Je ovšem stanoveno, že u elektrikáře bez elektrotechnické praxe (dále jen „absolvent v oboru“) musí být zaměstnavatelem zajištěn dohled osobou znalou, a to po dobu minimálně jednoho roku –

a to i přesto, že je daný absolvent v oboru držitelem § 6 podle nového vládního nařízení. Teprve až po získání stanovené jednoleté praxe pod dohledem zkušeného může daný absolvent v oboru plně vykonávat samostatnou činnost.

Pracovník, který vykonává dohled nad tímto absolventem, musí mít platné oprávnění podle § 6 a splněnou praxi v oboru minimálně dva roky.

§ 7 – „Vedoucí elektrotechnik“ (dle nařízení vl. č. 194/22 Sb.)

Vedoucím elektrotechnikem může být pouze osoba, která má odbornou kvalifikaci, splňuje požadavek minimální délky odborné praxe a po zaškolení složila zkoušku z odborné způsobilosti k výkonu činností v elektrotechnice ve stanoveném rozsahu. Vedoucí elektrotechnik může vykonávat veškeré činnosti, které může vykonávat elektrotechnik; dále pak řízení činností, řízení provozu a projektování vyhrazených elektrických zařízení, které není předmětem autorizace podle jiného právního předpisu – tím se myslí zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů.

Minimální délka požadované odborné praxe vykonané na elektrických zařízeních podle jejich rozsahu a druhu k výkonu činnosti vedoucího elektrotechnika podle § 7 činí:

- a) 2 roky pro rozsah označený jiným právním předpisem jako E2A a E3A,
- b) 3 roky pro rozsah označený jiným právním předpisem jako E1A, E2B a E3B, a
- c) 4 roky pro rozsah označený jiným právním předpisem jako E1B.

Vysvětlivky:

E1 – bez omezení napětí

E2 – do 1000 V střídavého nebo 1500 V stejnosměrného

E3 – hromosvody

A – elektrické zařízení v objektech bez nebezpečí výbuchu

B – elektrické zařízení v objektech s nebezpečím výbuchu

Poznámka k praxi:

Nařízení vlády umožňuje absolvovat zkrácenou praxi v tomto případě:

Příklad č. 1

Pokud má uchazeč splněnou praxi 2 roky na E2A a E3A (viz odstavec a), je pro oprávnění na E1A, E2B a E3B (viz odstavec b) dostačující praxe 1 rok..., ale pro získání oprávnění pro E1B (viz odstavec c) už musí být praxe minimálně 2 roky.

Příklad č. 2

Pokud má uchazeč splněnou praxi 3 roky na E1A, E2B a E3B (viz odstavec b), je pro získání oprávnění pro E1B (viz odstavec c) dostačující praxe v délce 1 roku. A samozřejmě, má-li splněnou praxi 4 roky na E1B, může automaticky získat oprávnění pro vše ostatní.

Ve všech případech (§ 4, 6 a 7), musí uchazeč o příslušné oprávnění doložit **potvrzení o zdravotní způsobilosti** – stanovuje § 19, zákona č. 250/2021 Sb.

Průběh školení a zkoušky:

Tyto podmínky stanovuje § 9 nařízení vlády č. 194/2022 Sb. Uvádíme zde výhradně to nejdůležitější.

Ověření znalostí zkouškou (platí pro § 6 a 7) provede tříčlenná zkušební komise, jejímž předsedou musí být osoba odborně způsobilá podle § 11 zákona č. 250/2021 Sb. Zkouška z odborné způsobilosti (podle § 9, nařízení vlády č. 194/2022 Sb.) k výkonu činností v elektrotechnice se skládá ze dvou částí, a to z písemného testu (část 1) a ústního pohovoru (část 2) zaměřeného na výsledek testu, případné chyby učiněné v testu, otázky zaměřené na odbornou problematiku podle rozsahu a zaměření zkoušené osoby, a otázky týkající se postupů a pokynů a dalších zásadních skutečností a informací uvedených v odstavci 1 písm. c) a d) nařízení vlády – což jsou pracovní a technologické postupy, provozní a bezpečnostní pokyny, zdroje a příčiny rizik, které souvisí s činností na elektrickém zařízení apod.

Osoba, která úspěšně složí zkoušku, obdrží „**Doklad o úspěšném složení zkoušky z odborné způsobilosti k výkonu činností v elektrotechnice**“. Platnost dokladu je stanovena maximálně po dobu tří let od data vystavení tohoto dokladu podle zákona, jak již bylo uvedeno výše.

Jak bude od nyníška vypadat školení u nás:

Skutečnost, že vyhlášku nahradil zákon (což je právní předpis, který je na legislativním žebříčku nejvýše), jsme povinni změnit celkový přístup ke školení a k ověřování znalostí uchazečů o odbornou způsobilost v elektrotechnice. A to tak, abychom zcela splnili všechny požadavky vyplývající z těchto předpisů.

Uvědomujeme si, že nyní nebude zcela reálné zvládnout v jednom dni školení a zkoušky zároveň. Plánujeme, že od nyníška bude přípravné školení – které je v souladu s vládním nařízením povinné – provedeno v jednom dni (zpravidla ve čtvrtek nebo v pátek) a následná zkouška bude provedena následující týden v pondělí. Zkoušky se budeme snažit rozplánovat tak, aby se dotyčný uchazeč dostavil na konkrétní místo v konkrétní čas (čas zkoušky bude stanoven pro každého individuálně), dotyčný jen přijde, aby složil zkoušku, a poté co bude mít splněno, se může vrátit ke svým každodenním povinnostem.

Náročnost zkoušky:

Ústní otázky, jak bylo uvedeno výše, se budou týkat především bezpečnosti elektrických zařízení a dále pak toho, čemu se dotyčný pracovník běžně v rámci své profese věnuje. **Není proto důvod k přehnaným obavám!** Připravené studijní materiály dostanou účastníci předem.

Za celých dvacet devět let, co pro vás tato školení pořádáme, jste měli možnost využít maximálně dva veřejné termíny školení v roce.

Od nyníška budeme plánovat 4 termíny v roce. Vždy zhruba 1× za 3 měsíce.

Nejbližší plánované termíny jsou:

Přípravné školení: 3. 10. 2024 (čtvrtek)

Zkouška: 7. 10. 2024 (pondělí)

Přípravné školení: 19. 12. 2024 (čtvrtek)

Zkouška: 20. 12. 2024 (pátek)

Sledujte naše internetové stránky:

www.skolaknotek.cz

Veškeré objednávky školení a zkoušek provádějte na tomto webu.

Děkujeme, že jste dočetli až sem.

Celé nařízení vlády najdete k přečtení zde: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2022-194>

A pak nový zákon (doporučujeme přečíst primárně §19) zde: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2021-250>

Děkujeme za vaši přízeň, těšíme se na další spolupráci s vámi.

S pozdravem

Michal Knotek

Školící středisko KNOTEK s.r.o.

687 61 Vlčnov 913

IČ: 08012148, DIČ: CZ08012148

Kontakt: 777 567 740

E-mail: info@skolaknotek.cz